

Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան (ՃՀՀԱՀ)

Հաշվետվություն

ՃՀՀԱՀ-ի շրջանավարտների հետազոտության

(Փորձնական հետազոտություն)

*Կազմող՝ Իրինա Վանյան, տնտեսական գիտ.թ., դոցենտ
Խմբագրող՝ Վարազդատ Հովհաննիսյան, տեխ.գիտ.թ., դոցենտ*

Tempus

Երևան - 2015

Բ ո Վ ա ն դ ա կ ու թ յ ու ն

1. Նախաբան.....	3
2. ՃՇՀԱՀ-ի շրջանավարտների հետազոտության ընտրանի.....	3
3. Ընտրանիում ներառված շրջանավարտների կրթությունը և լրացուցիչ դասընթացները	5
4. Տեղեկություններ ավարտական փուլում գտնվող ուսումնական ծրագրի մասին.....	7
5. Ավարտական փուլում գտնվող ուսումնական ծրագրի գնահատումը	12
6. Տեղեկություններ ընտանիքի մասին	14
7. Ապագա մտադրությունները և հեռանկարները	15
8. Ամփոփում	20

1. Նախաբան

«ՃՇՀԱՀ-ի շրջանավարտների հետազոտության հաշվետվությունը» (այսուհետ՝ Հաշվետվություն) փորձնական հետազոտության ամփոփագիր է, որն իրականացվել է «HEN-GEAR Tempus» ծրագրի շրջանակներում (2012թ. հոկտեմբեր – 2015թ. հոկտեմբեր) և հիմնված է ծրագրի առանցքային գործընկեր՝ ԱլմաԼատուբեա միջբուհական կոնսորցիումի (Իտալիա. Բոլոնիա) փորձի վրա: Հաշվետվությունը ներառում է Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարանի (ՃՇՀԱՀ-ի) 2014 թվականի շրջանավարտների առանձնահատկությունների և կատարողականի բնութագրերը, որոնք բխում են շրջանավարտների հարցման համար նախատեսված էլեկտրոնային պլատֆորմում տեղակայված հարցաշարի վեց բաժինների մի շարք փոփոխականների վերլուծությունից: Մասնավորապես, հարցաշարը ներառում է հետևյալ վեց բաժինները.

1. Անձնական տվյալներ,
2. Կրթություն և լրացուցիչ դասընթացներ,
3. Տեղեկություններ ավարտական փուլում գտնվող ուսումնական ծրագրի մասին,
4. Ավարտական փուլում գտնվող ուսումնական ծրագրի գնահատում,
5. Տեղեկություններ ընտանիքի մասին,
6. Ապագա մտադրությունները և հեռանկարները:

Հաշվետվության մշակման նպատակներն են.

- ուրվագծել ՃՇՀԱՀ-ի շրջանավարտների առանձնահատկությունները,
- տեղեկությամբ ապահովել նրանց, ովքեր հետաքրքրված են ՃՇՀԱՀ-ով կամ ներգրավված են համալսարանական կրթական համակարգի հետագա առաջընթացին ուղղված քաղաքականության մշակման գործընթացում,
- համալսարանին ապահովել իր ուսումնական ծրագրերի կատարելագործմանը նպաստող գործիքով:

2. ՃՇՀԱՀ-ի շրջանավարտների հետազոտության ընտրանի

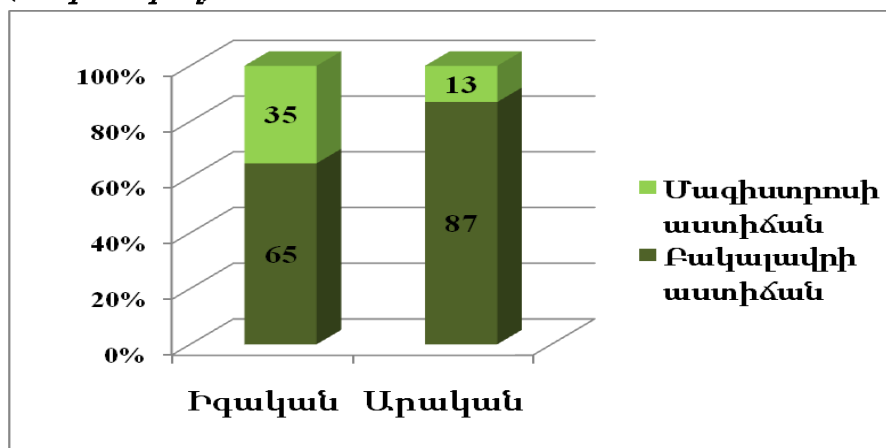
2014 թվականին ՃՇՀԱՀ-ի շրջանավարտների ընդհանուր թիվը կազմում էր մոտ 300, որոնցից 164-ը գրանցվեցին HEN-GEAR պլատֆորմում և լրացրեցին այնտեղ տեղակայված հարցաշարը: Փորձնական հետազոտության նպատակով ձևավորվեց իրավասու (որակյալ) հարցաթերթիկների ընտրանին: Հաշվետվությունը պարունակում է հետազոտության արդյունքներ, որոնք հիմնված են 164 լրացրած հարցաթերթիկներից ընտրված 100 իրավասու (որակյալ) հարցաթերթիկներից ստացված տեղեկատվության վրա: Իրավասու (որակյալ) հարցաթերթիկների ընտրությունը կատարվել է հարցաթերթիկի լրացման լիակատարության չափանիշի

կիրառամբ: Հարցաթերթիկը բավարարում է լրացման լիակատարության չափանիշը, եթե շրջանավարտը ներկայացնում է լիակատար տեղեկություններ առնվազն երեք հարցերի շուրջ, որոնք այս Հաշվետվությունում դիտվում են որպես հիմնական: Այդ հիմնական հարցերը ընդգրկում են վեց բաժիններ.

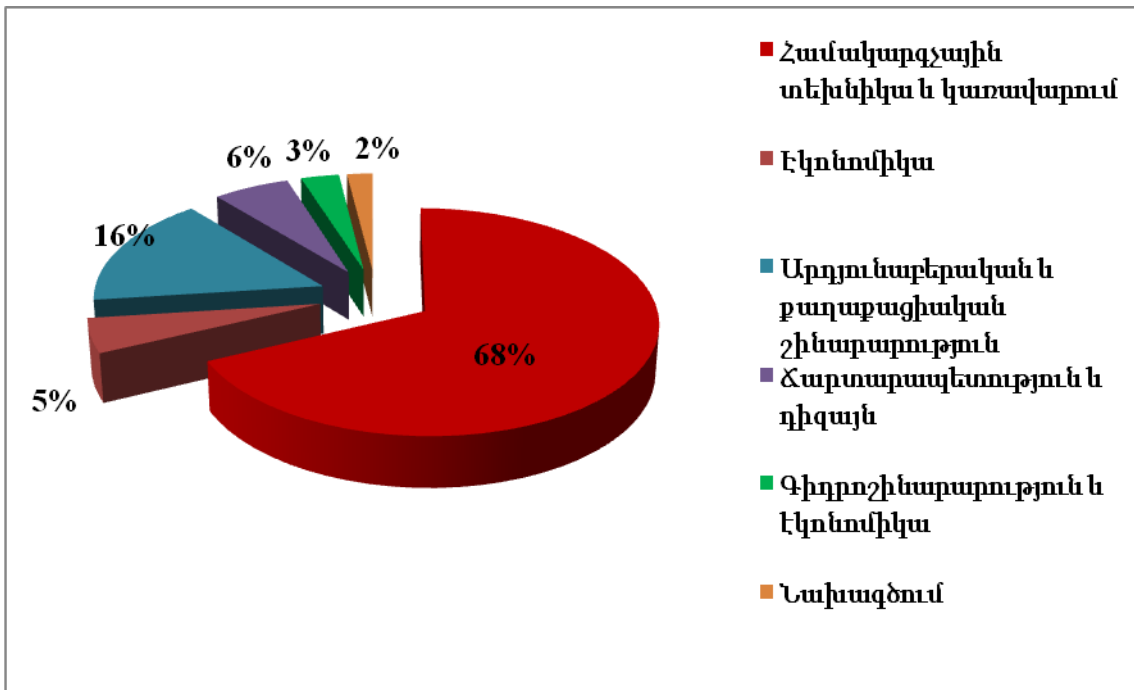
- ծնողների կրթական որակավորումը,
- դասավանդման և ուսումնառության մեթոդների գնահատումը,
- արտերկրում ուսանելու փորձը,
- աշխատանքային փորձը համալսարանում ուսանելու ընթացքում,
- համալսարանական փորձի ընդհանուր գնահատումը,
- հետագա ուսումը շարունակելու մտադրությունները:

Ընտրանին ներառում է 100 շրջանավարտների հարցաթերթիկներ, որոնցից 40 լրացվել են իգական սեռի, իսկ 60-ը արական սեռի շրջանավարտների կողմից: Բակալավրի որակավորում (չորս տարվա ուսման տևողությամբ) ունեցող շրջանավարտների տեսակարար կշիռը իգական և արական սեռի շրջանավարտների շրջանում համապատասխանաբար կազմում է 65% և 87%, իսկ նույն ցուցանիշները մագիստրոսական որակավորում (երկու տարվա ուսման տևողությամբ) ունեցող շրջանավարտների համար կազմում են համապատասխանաբար 35% և 13% (Նկար 1): Ընտրանիում ընդգրկված բոլոր շրջանավարտները առկա սովորող ուսանողներ են, ինչը նշանակում է, որ ուսման որակավորմանը համապատասխանող կրեդիտների քանակը ձեռք է բերվել համալսարան ամենօրյա հաճախելիության արդյունքում: Ընտրանիում ներգրավված են տարբեր մասնագիտություններ ունեցող շրջանավարտներ, մասնավորապես՝ համակարգչային տեխնիկա և կառավարում, տնտեսագիտություն, ճարտարապետություն, դիզայն և այլն: Ընտրանու մեծամասնությունը (68%-ը) կազմում են «Համակարգչային տեխնիկա և կառավարում» մասնագիտության շրջանավարտները (Նկար 2):

Նկար 1. Ընտրանիի շրջանավարտների կրթական ծրագրի որակավորման աստիճանը (տոկոսներով)

Նկար 2. Ընտրանիի շրջանավարտների մասնագիտությունները (տոկոսներով)

3. Ընտրանիում ներառված շրջանավարտների կրթությունը և լրացուցիչ դասընթացները

Ընտրանիում ներառված շրջանավարտների մեծամասնությունը (80%-ը) ունեն միջնակարգ կրթության վկայական, որը տրվում է միջնակարգ դպրոցում՝ 12 տարի ուսանելու համար: Միջնակարգ կրթություն ունեցողների ավելի քան 52%-ը ավարտել են դպրոցը Երևանում, 25%-ը՝ Հայաստանի այլ փոքր քաղաքներում (մասնավորապես՝ Էջմիածնում, Աբովյանում, Չարենցավանում, Արտաշատում, Աշտարակում, Արարատում, Կապանում և այլն), իսկ 23%-ը՝ երկրի տարբեր գյուղերում (օրինակ՝ Բաղրամյանում, Նոր-գյուղում, Աչաջրում, Արբատում և այլն) (Նկար 3):

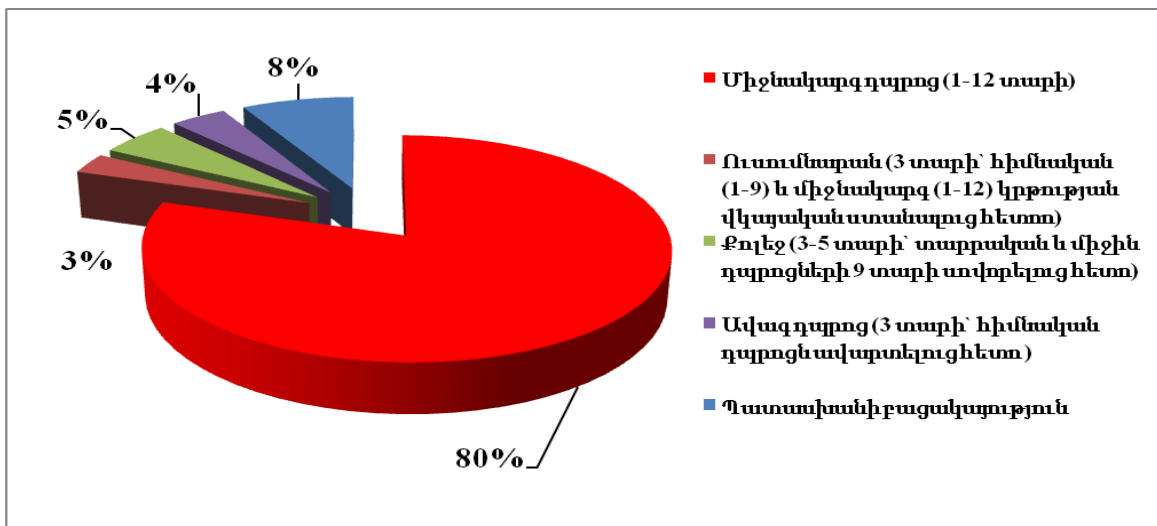
Հարցվողների մեծամասնությունը (80%-ը) անտեսել է «Նախքան ներկա կրթական աստիճան ստանալը ունե՞ք արդյոք այլ կրթական աստիճան» հարցը, 17%-ը և 3%-ը համապատասխանաբար տվել են դրական և բացասական պատասխաններ: Մեր տեսակետից՝ հարցը անտեսողների բարձր տոկոսը, հնարավոր է, բացատրվում է նրանով, որ պատասխանողների մեծամասնությունը կազմում են բակալավրի որակավորման կրթական ծրագրի ուսանողները: Այլ կրթական աստիճան ունեցող պատասխանողների 76%-ը ունեն բակալավրի, իսկ 24%-ը մագիստրոսի աստիճաններ: Ընտրանիում ներառված պատասխանողների 94%-ը բացասական են

պատասխանել «Սկսել եք արդյո՞ք ընթացիկ կրթական ծրագրից տարբերվող որևէ այլ կրթական ծրագիր, որը չեք ավարտել» հարցին:

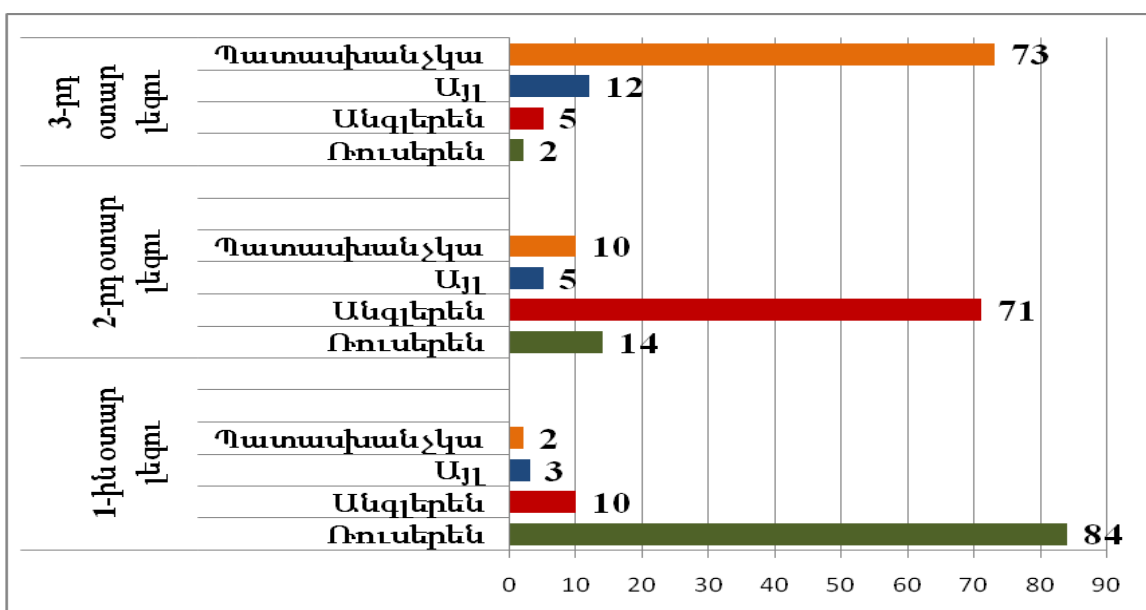
Լեզուների տիրապետման առումով, ընտրանու պատասխանողների 92%-ի համար հայերենը մայրենի լեզու է: Հայալեզու շրջանավարտների 84%-ի համար առաջին օտար լեզուն ռուսերենն է, իսկ 10%-ի համար՝ անգլերենը: Հայալեզու շրջանավարտների 71%-ի համար երկրորդ օտար լեզուն անգլերենն է, իսկ 14%-ի համար՝ ռուսերենը (Նկար 4):

Ինչպես երևում է նկար 5-ից, հարցված շրջանավարտների 61%-ը գերազանց տիրապետում է վեբկայքերի հետ կապված որոնման աշխատանքներին, իսկ 45%-ը Microsoft Word ծրագրին:

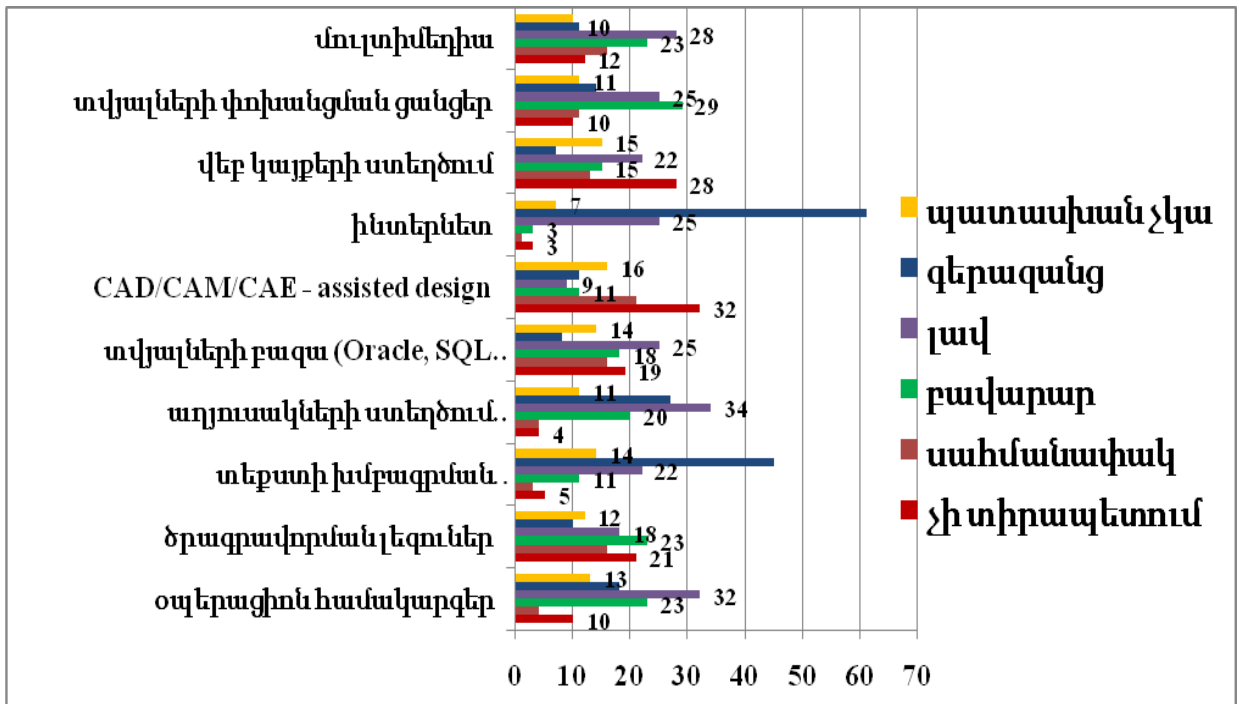
Նկար 3. Շրջանավարտների միջնակարգ կրթության տարատեսակները (տոկոսներով)

Նկար 4. Ընտրանիի հայալեզու շրջանավարտների օտար լեզուների տիրապետումը (տոկոսներով)

Նկար 5. Շրջանավարտների տեղեկատվական տեխնոլոգիաներին տիրապետումը (տոկոսներով)

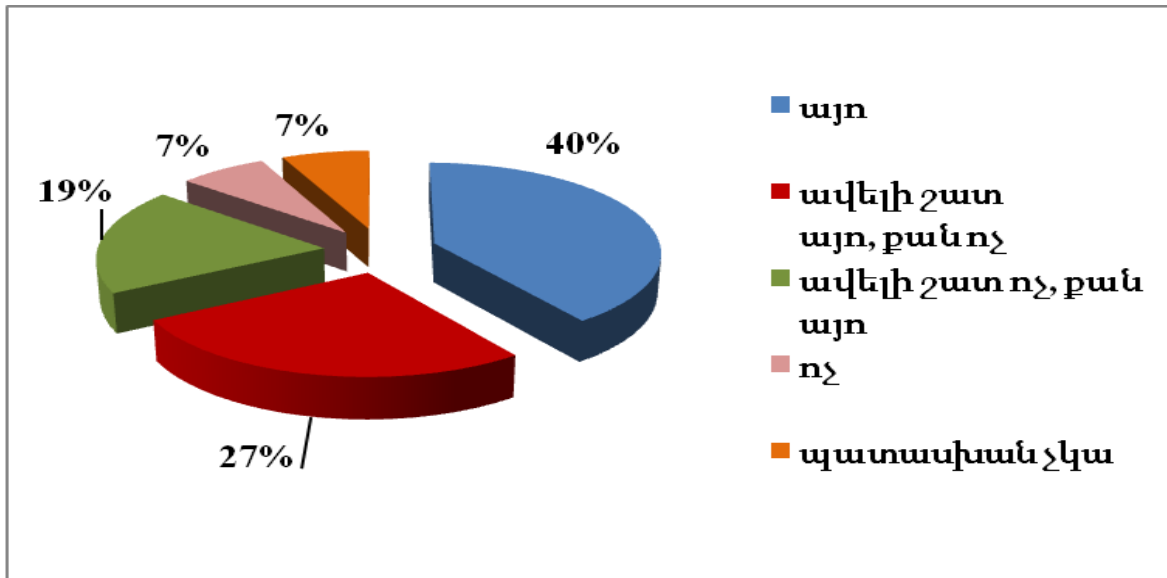

4. Տեղեկություններ ավարտական փուլում գտնվող ուսումնական ծրագրի մասին

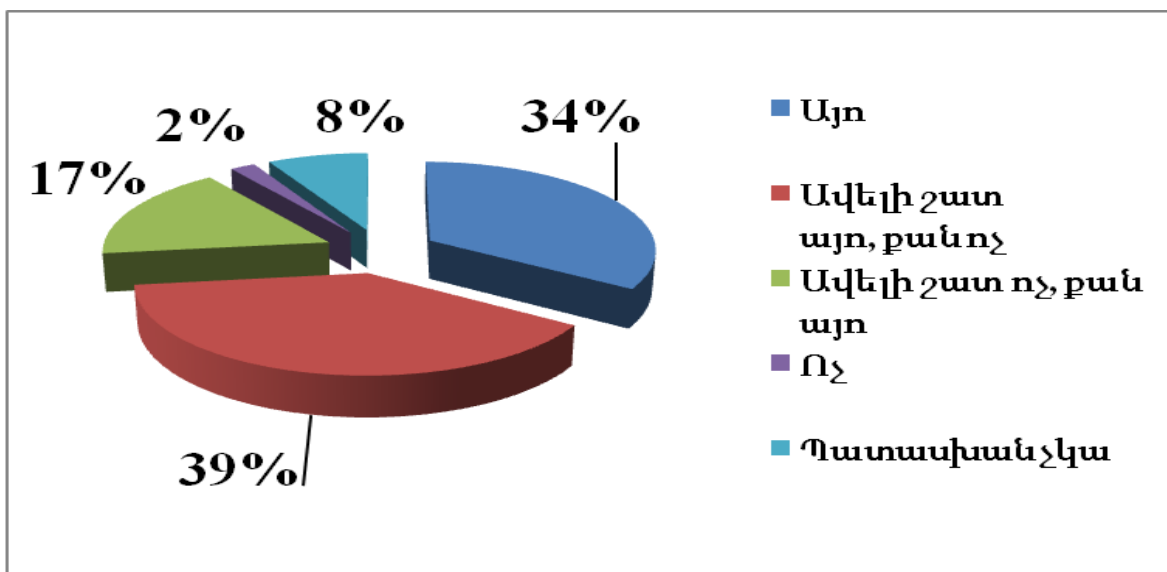
Հարցված շրջանավարտների մեծամասնությունը նշեց, որ նախքան համալսարան ընդունվելը իրագեկված էր, թե ինչպիսի գիտելիքներ և հմտություններ պետք է ձեռք բերի ընտրված կրթական ծրագրի շրջանակներում՝ ուսումը ավարտելուց հետո: Մասնավորապես, «Նախքան համալսարան ընդունվելը, գիտելիք արդյոք, թե ինչ գիտելիքներ և հմտություններ եք ձեռք բերելու ընտրված կրթական ծրագրին ավարտելիս» հարցին շրջանավարտների 40%-ը պատասխանեց «այո» և 27%-ը՝ «ավելի շատ այո, քան ոչ» (Նկար 6):

Շրջանավարտների բավարարվածությունը դասավանդման և ուսումնառության մեթոդներից վեր է լուծվել «Արդյո՞ք դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները նպաստում էին ակնկալվող գիտելիքների և հմտությունների ձեռք բերմանը» հարցին ստացված պատասխանների հիման վրա: Վերլուծության արդյունքները ներկայացված են նկար 7-ում, որից երևում է, որ շրջանավարտների մեծամասնությունը բավարարված է ուսման ընթացքում համալսարանում կիրառվող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդներից: Մասնավորապես՝ 34%-ը վերը նշված հարցին պատասխանել է «այո» և 39%-ը՝ «ավելի շատ այո, քան ոչ»:

Նկար 6. «Նախքան համալսարան ընդունվելը, գիտեի՞ք արդյոք, թե ինչ գիտելիքներ և հմտություններ եք ձեռք բերելու ընտրված կրթական ծրագիրն ավարտելիս» հարցին պատասխանների բաշխումը (տոկոսներով)

Նկար 7. Շրջանավարտների բավարարվածությունը դասավանդման և ուսումնառության մեթոդներով (տոկոսներով).

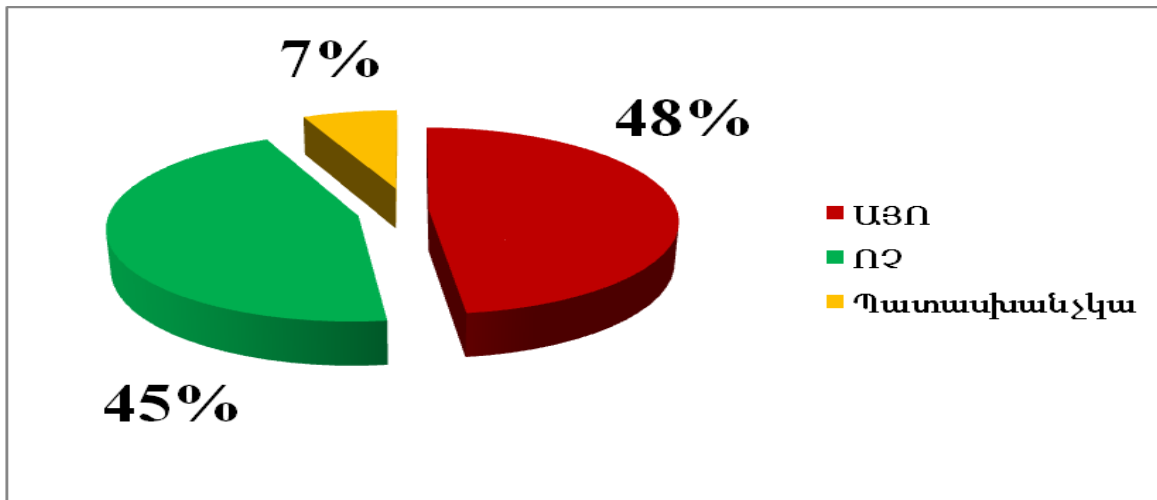

Շրջանավարտների աշխատանքային փորձի վերլուծությունը կատարվել է հարցաշարի ստորև բերված հարցերին տրված պատասխանների հիման վրա.

- Աշխատել եք արդյո՞ք ուսումնառությանը զուգահեռ (դասաժամերի հաշվին) :
- Աշխատել եք արդյո՞ք ուսումնառությանը զուգահեռ (դասաժամերից դուրս) :
- Դուք ներկայումս աշխատում ե՞ք:

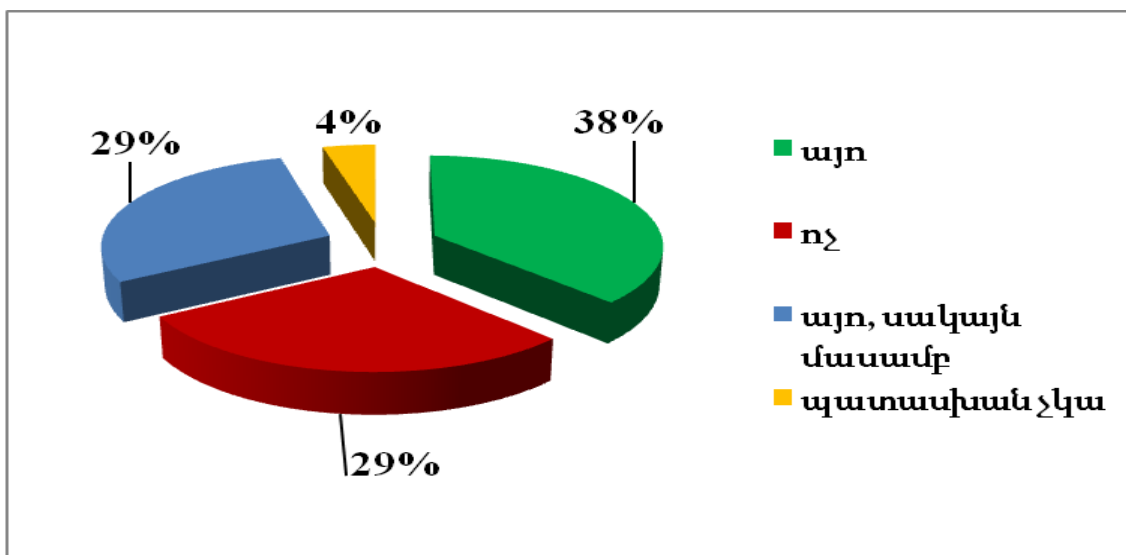
Վերլուծության արդյունքները ներկայացված են նկարներ 8-ում, 9-ում, 10-ում և 11-ում:

Նկար 8. Շրջանավարտների ներկայիս աշխատանքային գործունեությունը (տոկոսներով)

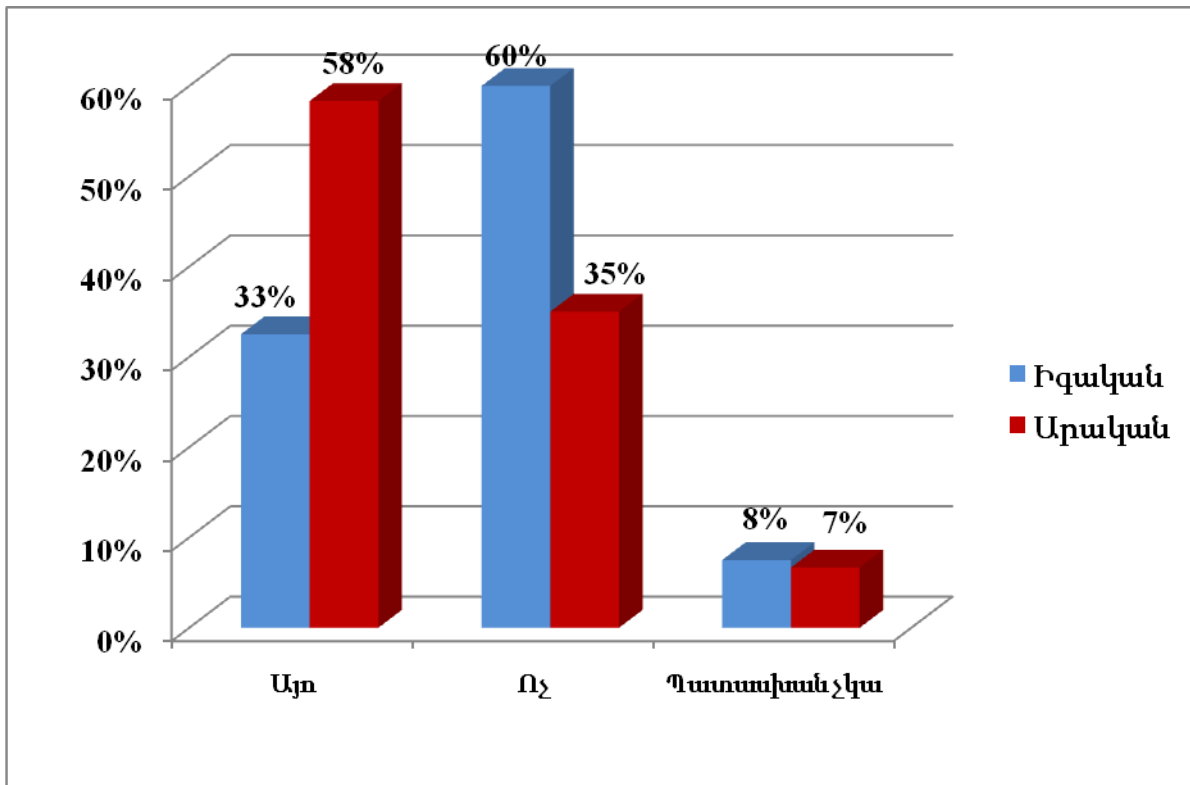

Նկար 8-ում ներկայացված է, որ շրջանավարտների 48%-ը ներկայումս ներգրավված են աշխատանքային գործունեության մեջ: Հնարավոր է, որ ներկայումս աշխատողների նման բարձր տեսակարար կշիռը պայմանավորված է բարձրագույն կրթության վճարովի համակարգով: Հատկանշական է, որ ներկայումս աշխատանքային գործունեության մեջ ներգրավված շրջանավարտների 38%-ը և 29%-ը նշել են, որ իրենց աշխատանքի բնույթը համապատասխանորեն մոտ է կամ մասամբ մոտ է համալսարանի կրթական ծրագրին: Սակայն 29%-ը բացասական է պատասխանել «Արդյո՞ք Ձեր աշխատանքային գործունեությունը համապատասխանում էր հաստատությունում ուսումնառության ուղղվածությանը» հարցին (Նկար 9):

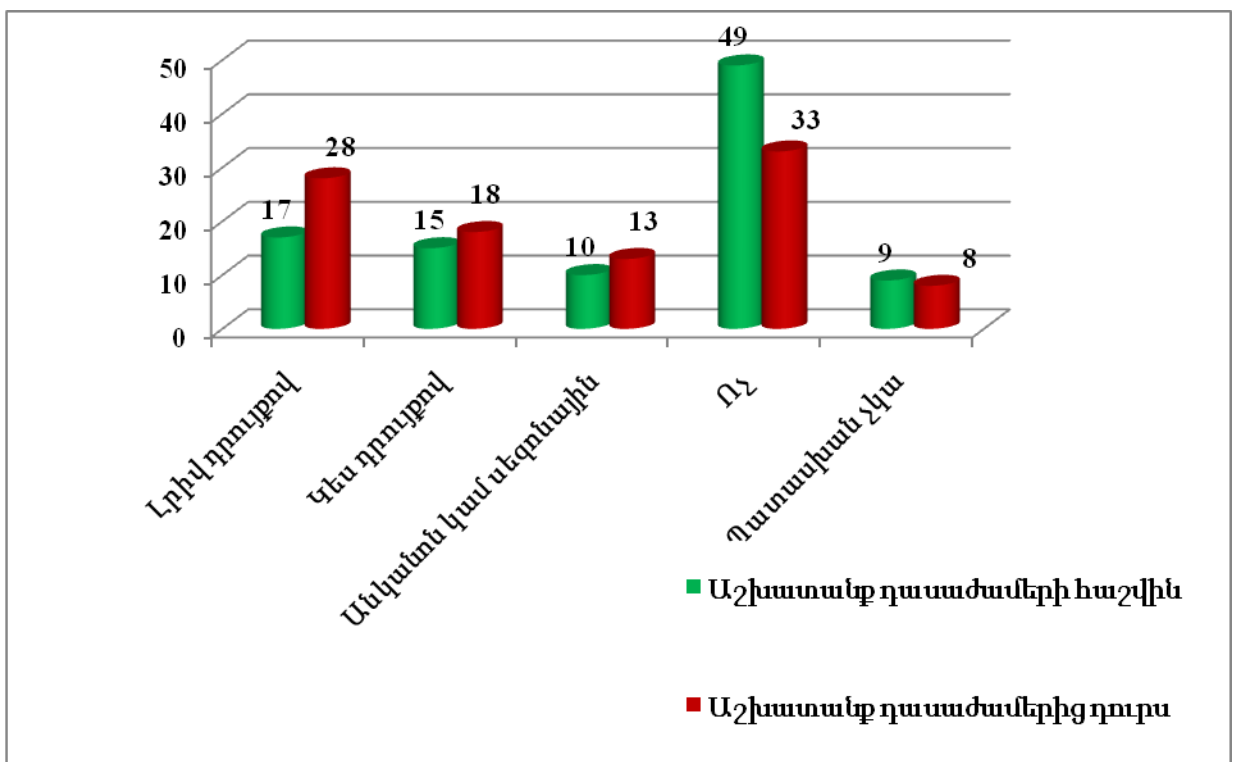
Նկար 9. «Արդյո՞ք Ձեր աշխատանքային գործունեությունը համապատասխանում էր հաստատությունում ուսումնառության ուղղվածությանը» հարցին շրջանավարտների պատասխանների բաշխումը (տոկոսներով)

Նկար 10. Իգական և արական սեռի շրջանավարտների ընթացիք աշխատանքային գործունեությունը (տոկոսներով)

Նկար 11. Շրջանավարտների աշխատանքային գործունեությունը համալսարանում ուսանելու ընթացքում (տոկոսներով).

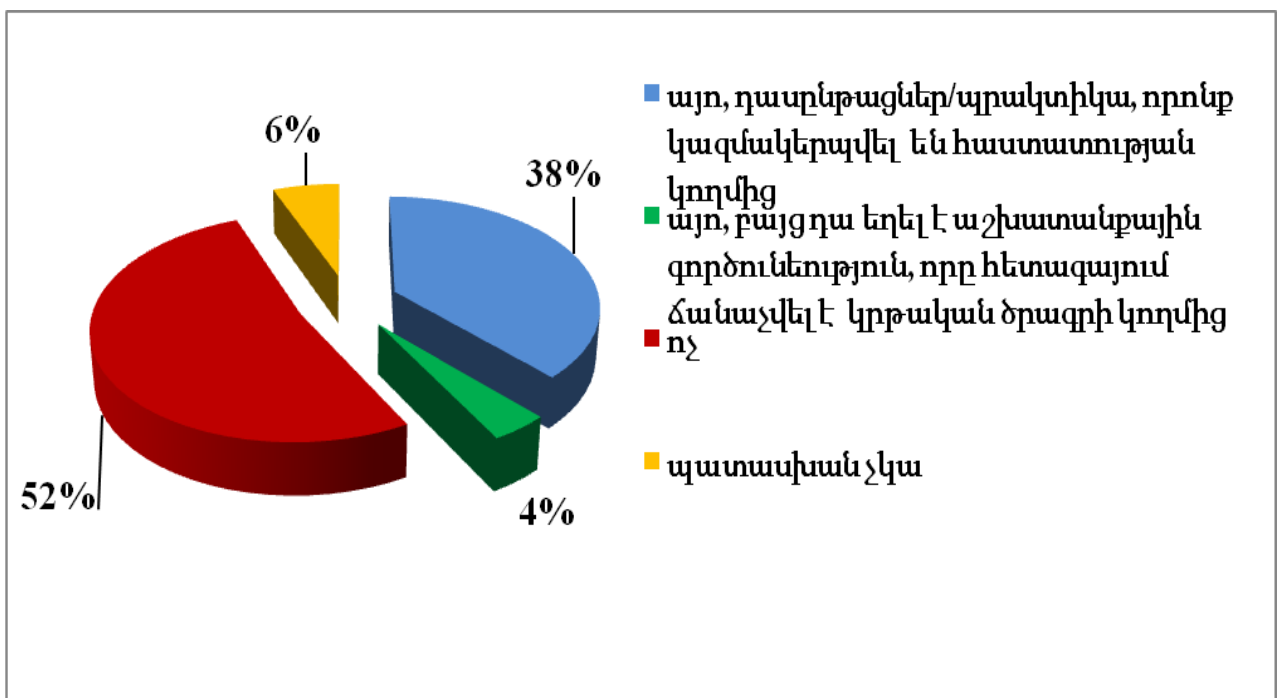

100 որակյալ հարցաթերթիկներից հավաքագրված տեղեկությունները ցույց տվեցին, որ շրջանավարտներից ոչ մեկը օտարերկրյա համալսարանում ուսում ստանալու որևէ փորձ չի ունեցել: Թեև հետազոտման ընտրանին այնքան էլ մեծ չէր, այնուամենայնիվ այս ցուցանիշը թույլ է տալիս ենթադրել, որ համալսարանում ուսանողների շարժունության գործընթացը զարգացման խնդրի ունի: Ուսանողության շարժունությունն ապահովող ծրագրերը համալսարանում ակտիվացել են 2014 թվականին Եվրոպական Հանձնաժողովի կողմից ֆինանսավորվող «Erasmus+ INFINITY» ծրագրի շնորհիվ, որը մեկնարկել է 2013 թվականին: Սակայն շարժունության գործընթացում ներառված ուսանողների թիվը դեռևս շատ փոքր է:

Ինչպես ցույց է տալիս վիճակագրական վերլուծությունը, հարցված շրջանավարտների մեծամասնությունը (52%-ը) չեն ներգրավվել համալսարանի ուսումնական ծրագրից դուրս որևէ լրացուցիչ դասընթացներում:

38%-ը պատասխանել է, որ մասնակցել են որոշ լրացուցիչ դասընթացների, որոնք կազմակերպվել էին համալսարանի կրթական ծրագրով և 4%-ը նշել է, որ ներգրավվել է աշխատանքային գործունեության մեջ, որի արդյունքները ճանաչվել էին համալսարանի կրթական ծրագրի կողմից (Նկար 12):

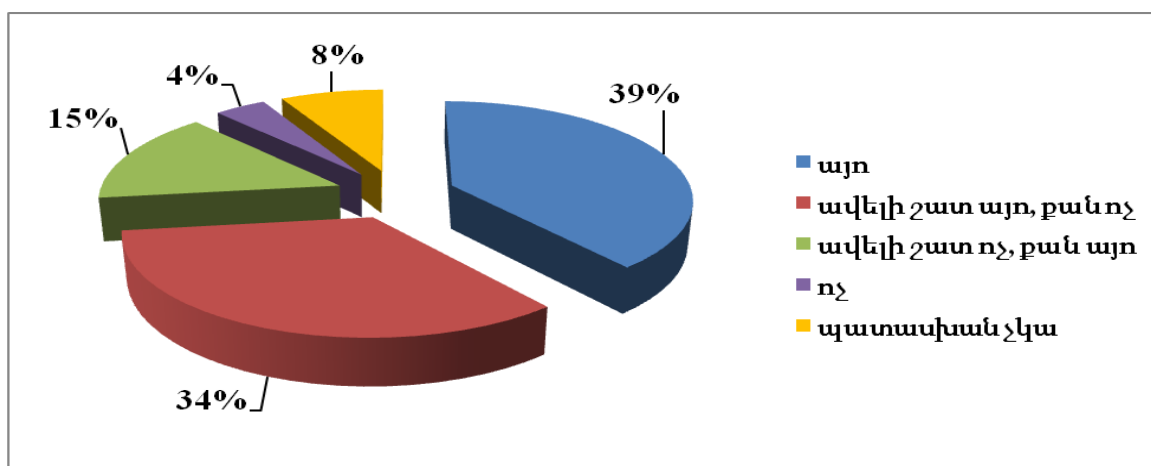
Նկար 12. «Հաստատությունում սովորելու ընթացքում մասնակցե՞լ եք որևէ դասընթացի/պրակտիկայի, որոնք հետազայում ճանաչվել են Ձեր կրթական ծրագրի կողմից» հարցին պատասխանների բաշխումը (տոկոսներով)

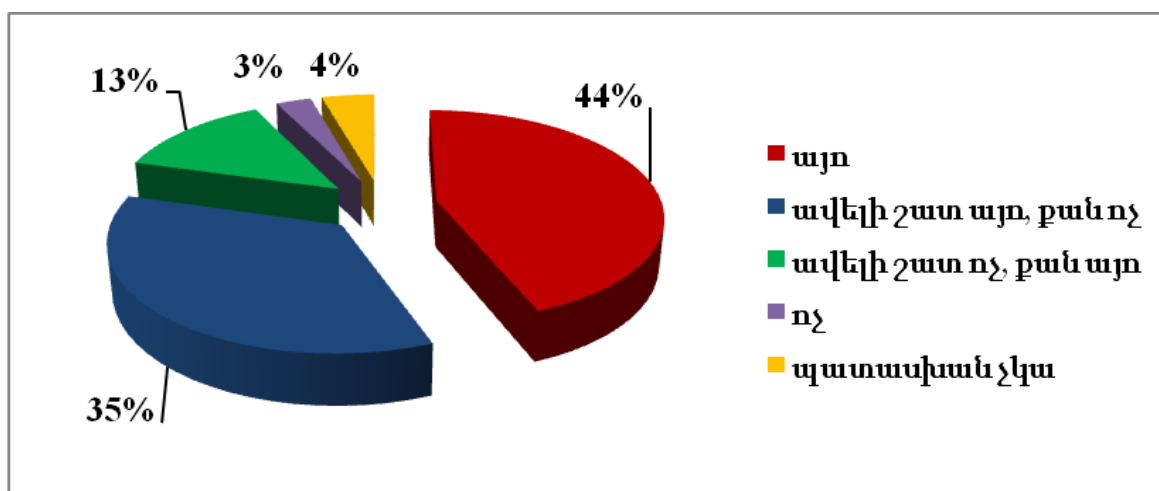
5. Ավարտական փուլում գտնվող ուսումնական ծրագրի գնահատումը

Շրջանավարտների համալսարանական փորձի ընդհանուր գնահատման վերլուծությունն իրականացվել է հարցաշարում ներառված «Ընդհանուր առմամբ բավարարվա՞ծ եք Ձեր ուսումնական ծրագրով» հարցին ստացված պատասխաններից բխող տեղեկությունների հիման վրա: Պատասխանողների մեծամասնությունը դրական է պատասխանել այս հարցին: Վիճակագրական վերլուծության արդյունքները ներկայացված են նկար 13-ում: Ընտրանիում ներառված շրջանավարտների զգալի մասը (68%-ը) կազմել են «Համակարգչային տեխնիկա և կառավարում» մասնագիտության ուսանողները, ինչի պատճառով կարծում ենք տրամաբանական է ավելի մանրամասն ուսումնասիրել շրջանավարտների այս հատվածի ուսումնական ծրագրով բավարարվածությունը: Վերլուծության արդյունքները ցույց տվեցին, որ պատասխանողների 44%-ը միանշանակ բավարարված են իրենց համալսարանական փորձով և 35%-ը նշեցին, որ նրանք ավելի շուտ բավարարված են, քան՝ ոչ (Նկար 14):

Նկար 13. «Ընդհանուր առմամբ բավարարվա՞ծ եք Ձեր ուսումնական ծրագրով» հարցին պատասխանների հիման վրա շրջանավարտների համալսարանական փորձի ընդհանուր գնահատումը (տոկոսներով)

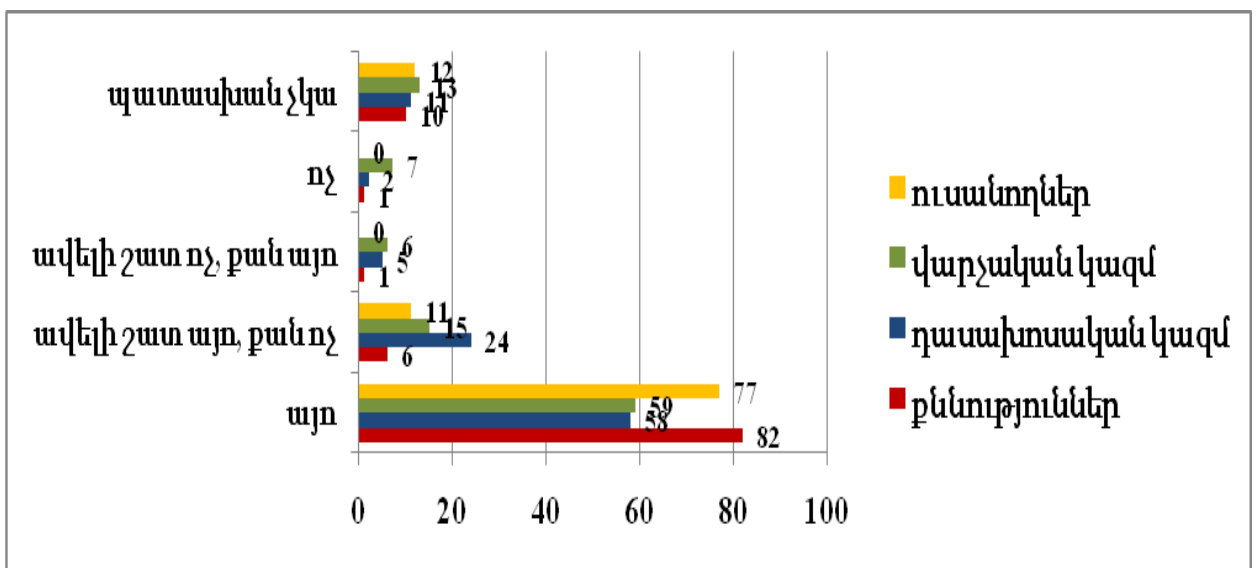

Նկար 14. «Համակարգչային տեխնիկա և կառավարում» մասնագիտության շրջանավարտների համալսարանական փորձի ընդհանուր գնահատումը (տոկոսներով)

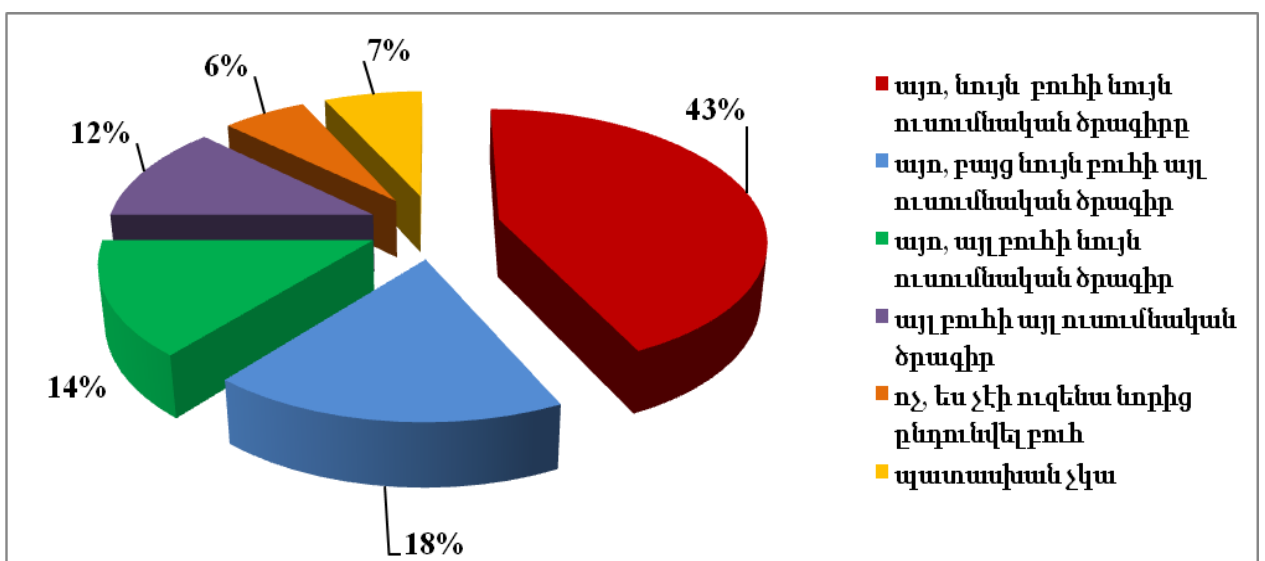

Հատկանշական է, որ ընտրանիում ներառված շրջանավարտների մեծամասնությունը բավարարված է բուհում կիրառվող քննությունների անցկացման (82%) մեթոդներով, ինչպես նաև դասախոսական (58%), վարչական (59%) կազմերով և ուսանողներով (77%) (Նկար 15): Ոգևորիչ է այն փաստը, որ «Եթե կարողանայիք նորից ընտրություն կատարել, կդիմեի՞ք ձեր նույն բուհ:» հարցին պատասխանողների 43%-ը և 18%-ը նշեցին համապատասխանաբար, որ կցանկանային ընդգրկվել «նույն համալսարանի նույն ուսումնական ծրագրում» և «նույն համալսարանի մեկ այլ ուսումնական ծրագրում» (Նկար 16):

Նկար 15. Շրջանավարտների բավարարվածությունը բուհում կիրառվող քննությունների անցկացման մեթոդներով, դասախոսական, վարչական կազմերով և ուսանողներով (տոկոսներով)

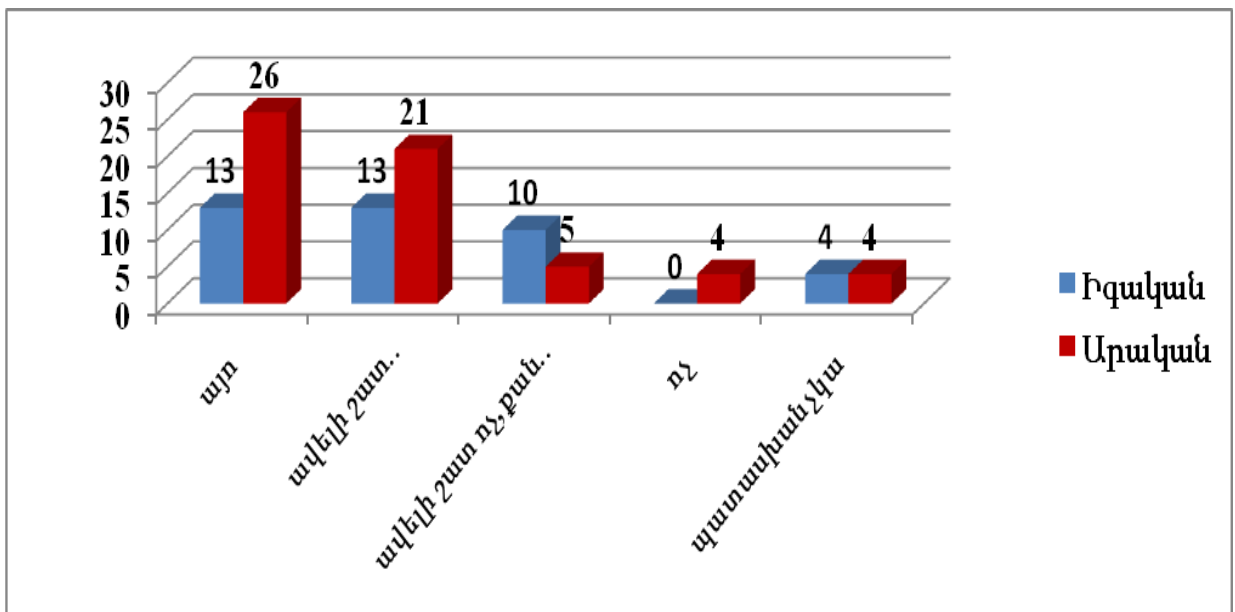

Նկար 16. Շրջանավարտների պատասխանները «Եթե կարողանայիք նորից ընտրություն կատարել, կդիմեի՞ք բուհ» հարցին (տոկոսներով).

Վիճակագրական վերլուծությունը ցույց տվեց, որ համալսարանական փորձով բավարարվածությունը արական սեռի շրջանավարտների մոտ ավելի բարձր է, քան՝ իգական սեռի շրջանավարտների մոտ: Մասնավորապես. 60 արական սեռի շրջանավարտներից 47-ը կամ 78%-ը նշեցին, որ բավարարված են կամ ավելի շուտ բավարարված են, քան՝ ոչ, իրենց համալսարանական փորձով: 40 իգական սեռի ներկայացուցիչներից 26-ը կամ 65%-ը բավարարված էին կամ ավելի շուտ բավարարված էին, քան՝ ոչ, իրենց համալսարանական փորձով (Նկար 17):.

Նկար 17. Արական և իգական սեռի շրջանավարտների համալսարանական փորձի ընդհանուր գնահատումը (մարդկանց թիվ).

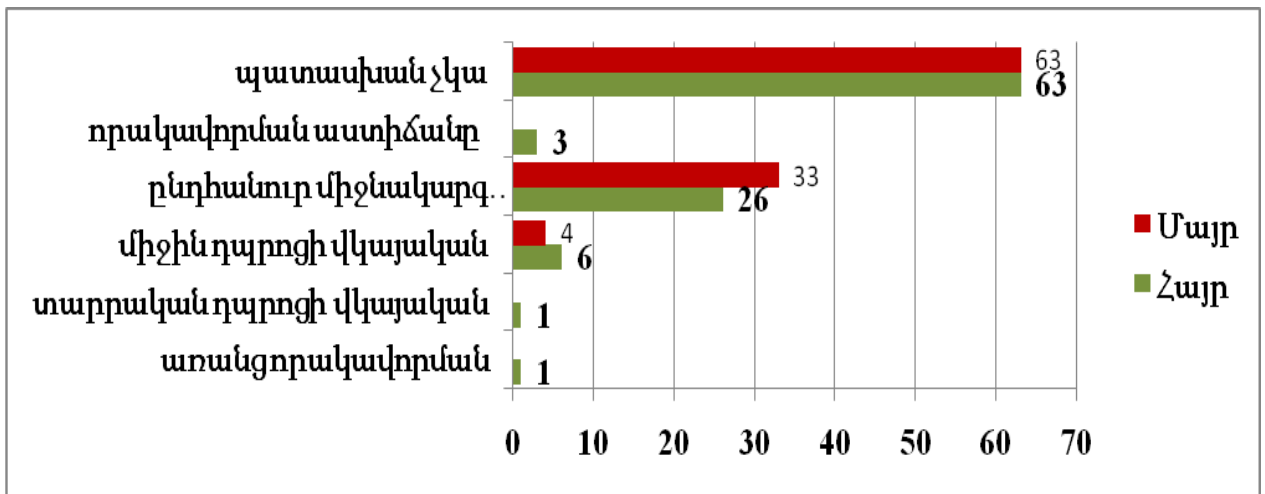
6. Տեղեկություններ ընտանիքի մասին

Ինչպես արդեն նշվել էր, ծնողների կրթական որակավորման մասին տեղեկությունները առանձնացվել էին որպես վեց կարևոր խնդիրներից մեկը: Վիճակագրական վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ 100 որակյալ հարցաթերթիկներից 63-ում բերված չեն որևէ տեղեկություններ այս հարցի շուրջ: Այս հարցի անտեսման նման բարձր մակարդակը պահանջում է լրացուցիչ հետազոտություն: Սակայն մենք ցանկացանք ուրվագծել պատճառները բացատրող մի քանի ենթադրություններ, մասնավորապես.

- շրջանավարտը չի ցանկանում հիշատակել իր ծնողների որակավորման ցածր մակարդակը,
- շրջանավարտը տեղյակ չէ իր ծնողների որակավորումից,
- շրջանավարտը չի ընկալել տրված հարցի բովանդակությունը:

Շրջանավարտների ծնողների կրթական որակավորումների վիճակագրական վերլուծության արդյունքները ներկայացված են ստորև բերված նկար 18-ում:

Նկար 18. Շրջանավարտների ծնողների կրթական որակավորումների վերլուծություն (մարդկանց թիվ).

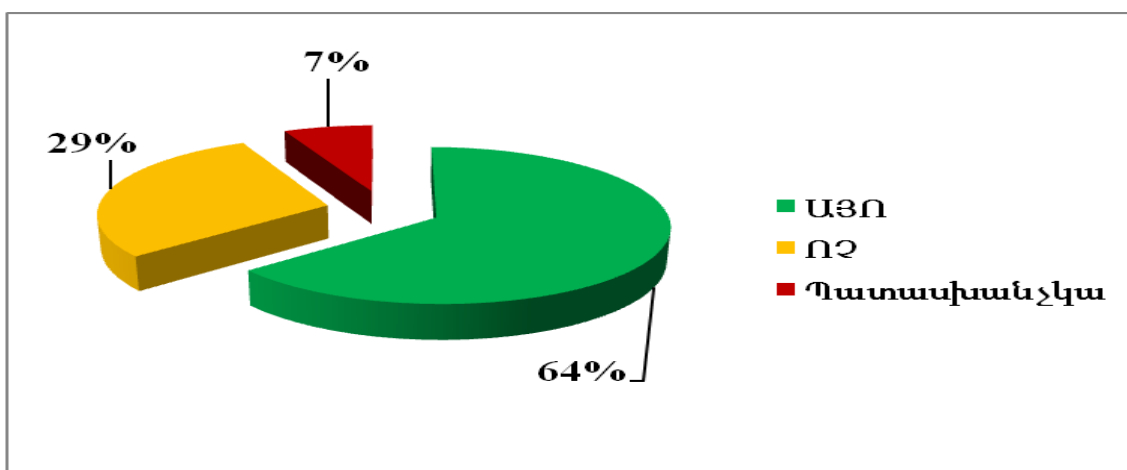

Նշված հարցին պատասխանած 37 շրջանավարտներ նշեցին որ իրենց ծնողները (մայրերի 89%-ը և հայրերի 70%-ը) ունեն բարձրագույն կրթություն:

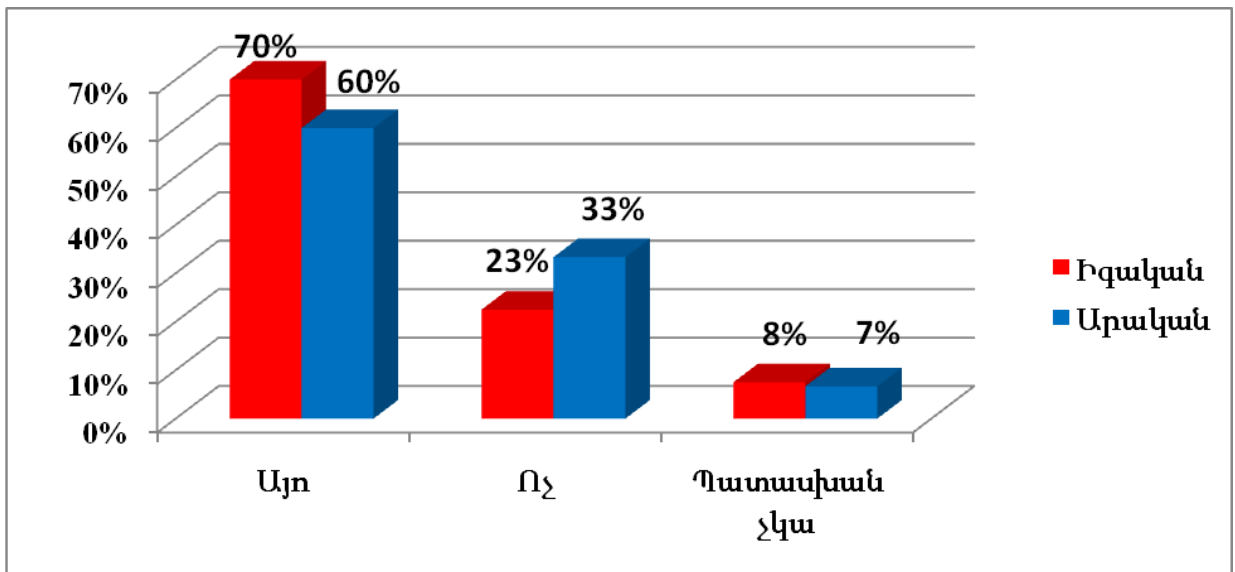
7. Ապագա մտադրությունները և հեռանկարները

Շրջանավարտների ուսումը շարունակելու մտադրությունները վեր են լուծվել հարցաշարում ներառված «Ցանկանու՞մ եք շարունակել ուսումը» հարցին տրված պատասխաններից բխող տեղեկությունների հիման վրա: Վիճակագրական վերլուծության արդյունքները ներկայացված են նկար 19-ում: Ինչպես պատկերված է նկարում, պատասխանողների 64%-ը տվել են դրական պատասխան: Հատկանշական է, որ իգական և արական սեռի շրջանավարտների համապատասխանաբար 70%-ը և 60%-ը նշել են, որ ցանկանում են շարունակել իրենց ուսումը (Նկար 20):

Նկար 19. «Ցանկանու՞մ եք շարունակել ուսումը» հարցին տրված պատասխանների վրա հիմնված շրջանավարտների հետագա ուսման մտադրությունների վերլուծություն (տոկոսներով)

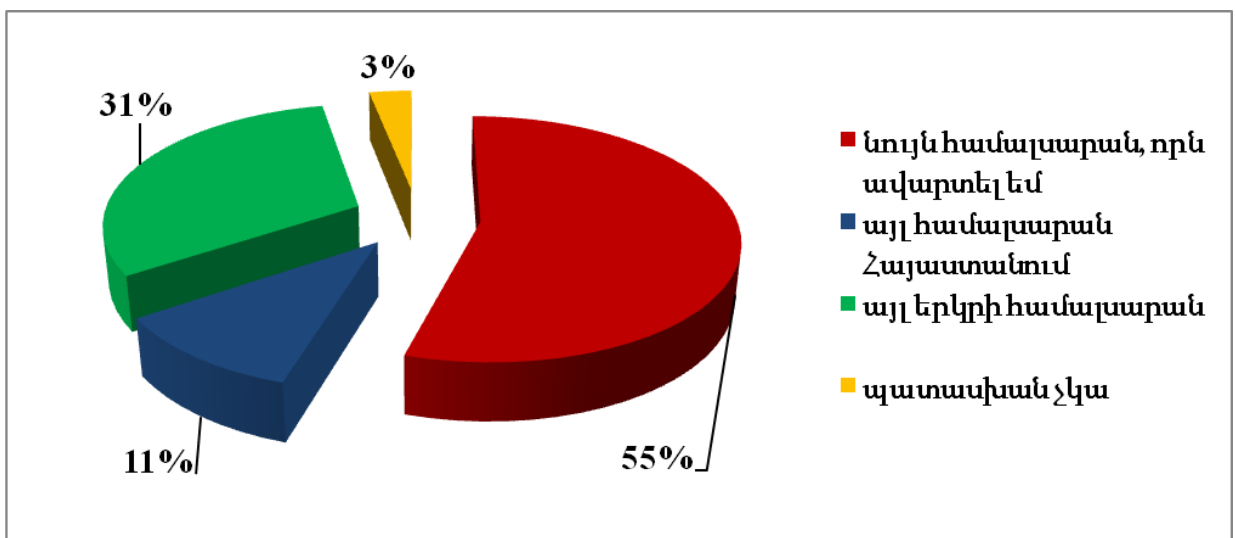

Նկար 20. Իգական և արական սեռի շրջանավարտների ուսումը շարունակելու մտադրությունները (տոկոսներով)

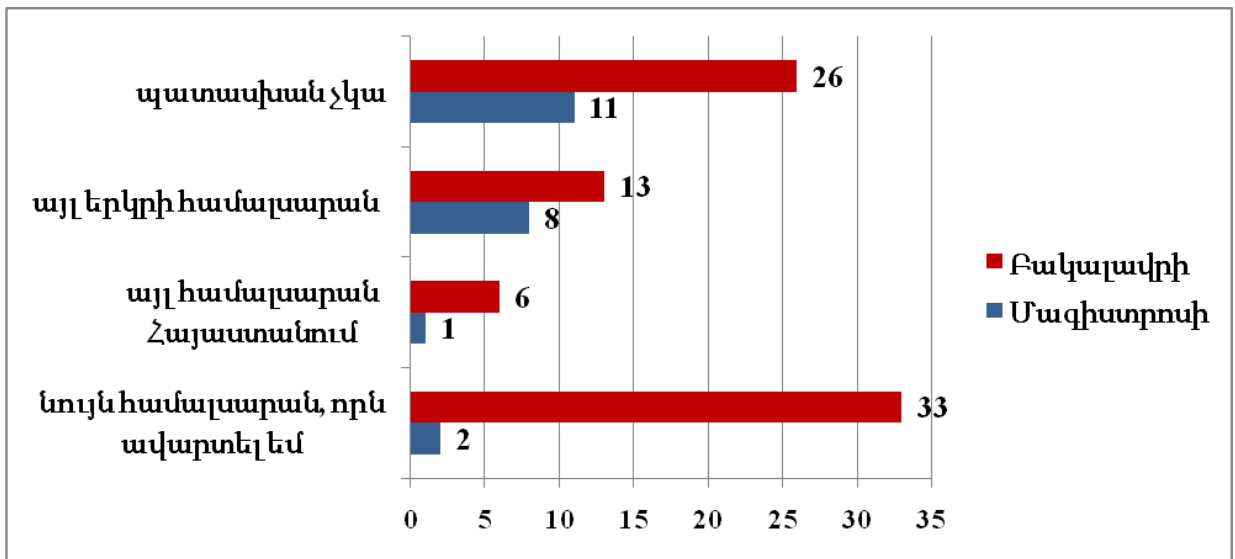

Հետագա ուսումը շարունակելու մտադրություն ունեցող 64 շրջանավարտից 55%-ը նշել էր, որ կցանկանար շարունակել իր ուսումը նույն համալսարանում, որը ավարտել է, 31%-ը նշեց այլ երկրի համալսարան և 11%-ը՝ Հայաստանի այլ համալսարան (Նկար 21): Բակլավրի որակավորում ունեցողների 33%-ը և մագիստրոսի որակավորում ունեցողների 2%-ը հետագա ուսումը շարունակելու համար նախընտրում են նույն համալսարանը, որը ավարտել են (Նկար 22):

Նկար 21. Հետագա ուսումը շարունակելու համար համալսարանի ընտրության հարցում շրջանավարտների նախընտրությունները (տոկոսներով)

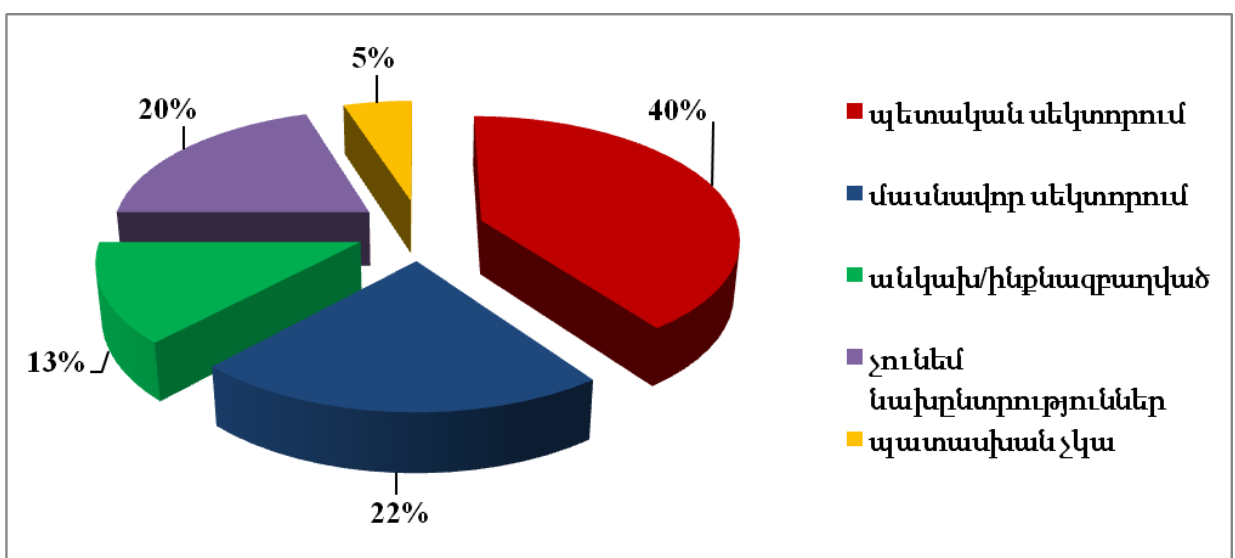

Նկար 22. Մագիստրոսի և բակալավրի որակավորում ունեցող շրջանավարտների նախընտրությունները հետագա ուսումը շարունակելու համար համալսարանի ընտրության հարցում (տոկոսներով)

Ընտրանիում ներառված շրջանավարտների 40 %-ը և 22%-ը իրենց ապագա աշխատանքային գործունեության համար նախընտրում են ցածր պաշտոններ ունենալու կարգավիճակով համապատասխանաբար պետական և մասնավոր սեկտորներները և միայն 13%-ը նախընտրում են անկախ աշխատանքային գործունեություն (Նկար 23): Հնարավոր է, որ պետական սեկտորը նախընտրածների բարձր տոկոսը բացատրվում է ավելի պաշտպանված լինելու պայմաններով՝ աշխատավարձի ապահովման տեսանկյունից:

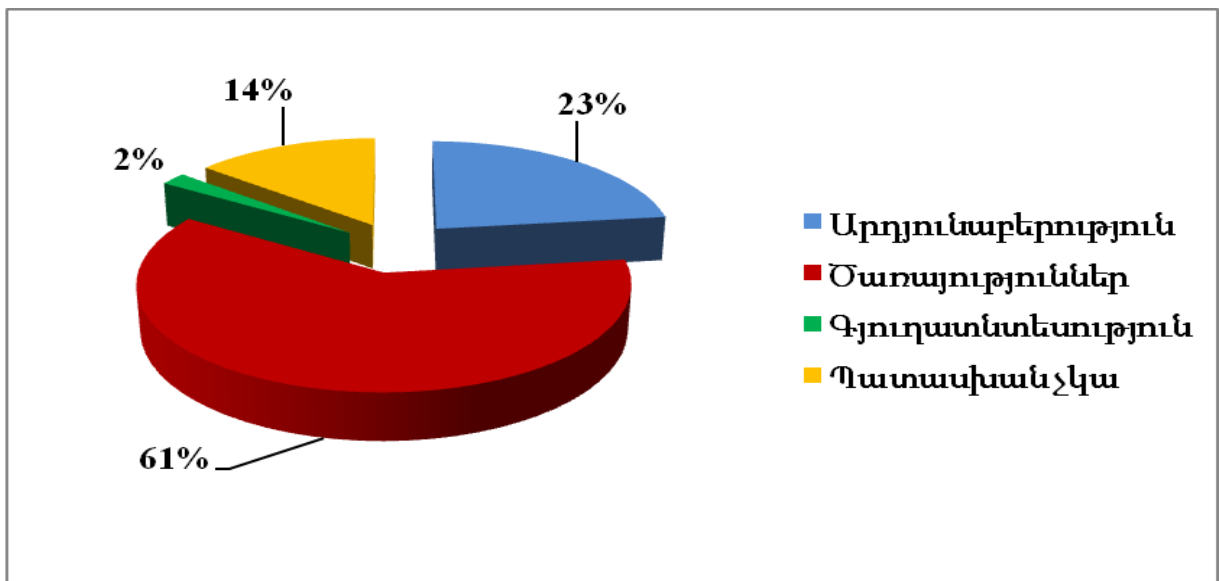
Նկար 23. Շրջանավարտների նախընտրությունները աշխատանքի տեսակի ընտրության առումով (տոկոսներով)

Հարցված շրջանավարտների մեծամասնությունը (61%-ը) իրենց հետագա աշխատանքային գործունեության համար նախընտրում է ծառայությունների մատուցման ոլորտը, մասնավորապես՝ առևտրային գործունեություն, հյուրանոցային

և այլ հասարակական առևտրային ծառայություններ (2%), վարկեր և ապահովագրություն (7%), իրավաբանական և վարչական խորհրդատվություն, հաշվապահություն (4%), գովազդային գործունեություն և հասարակության հետ կապեր (1%), ինֆորմատիկա, տվյալների մշակում և ձեռք բերում (30%), պետական կառավարում (3%), առողջապահական ծառայություններ և սոցիալական ապահովում (2%), շրջակա միջավայրի պահպանություն (1%), տրանսպորտ, հաղորդակցություն և հեռահաղորդակցություն (3%), կրթություն (1%), հետազոտություններ և զարգացում (2%), այլ հասարակական, սոցիալական և անհատական ծառայություններ (1%), միջազգային կազմակերպություններ (4%): Պատասխանողների քսաներեք տոկոսը (23%) նշեցին, որ հետագա աշխատանքի համար նախընտրում են արդյունաբերական ոլորտը, մասնավորապես՝ կառույցների շինարարությունը, նախագծումը և տեղադրումը (16%), մեքենաների, մեխանիկական և տրանսպորտային սարքավորումների թողարկում (3%), այլ արդյունաբերական գործունեություն (4%): Շրջանավարտների միայն 2%-ը հետագա աշխատանքի համար, որպես նախընտրելի ոլորտ, նշեց գյուղատնտեսությունը (Նկար 24):

Նկար 24. Շրջանավարտների նախընտրությունները տնտեսական ոլորտի ընտրության վերաբերյալ (տոկոսներով)

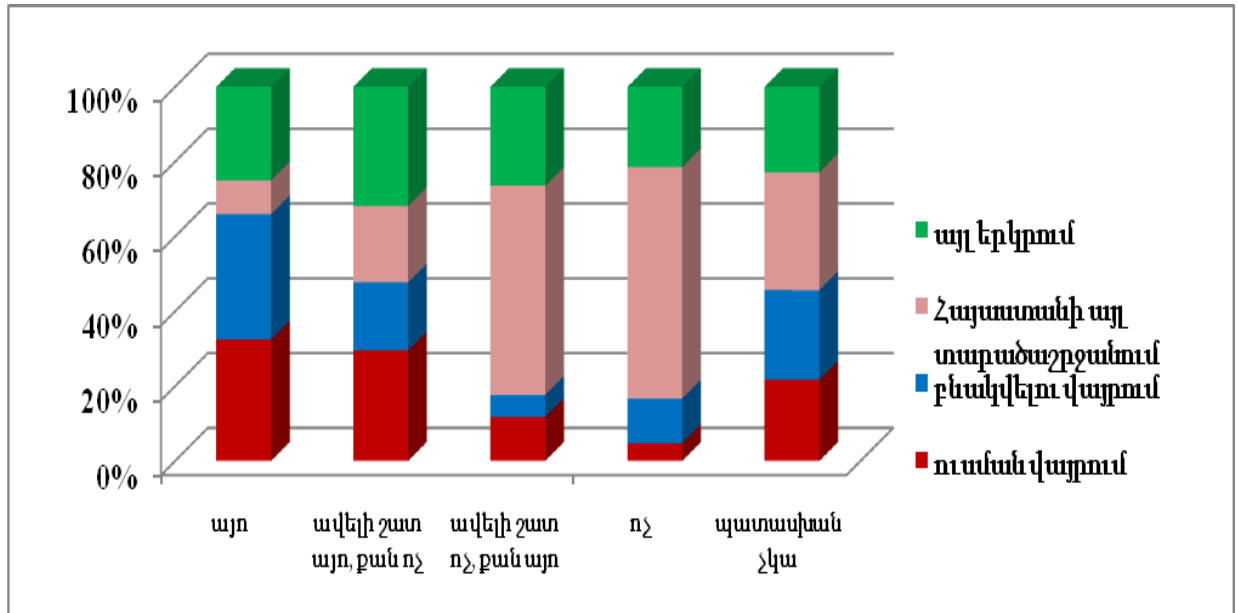

Շրջանավարտների նախընտրությունների վերլուծությունը հետագա աշխատանքի վայրի առումով իրականացվել է «Ո՞ր տարածաշրջանում եք ցանկանում աշխատել» հարցի պատասխաններից բխող տեղեկությունների հիման վրա: Պատասխանողների մեծամասնությունը նշեց, որ աշխատանքի համար նախընտրում է Հայաստանի Հանրապետությունը, մասնավորապես 62%-ը նախընտրում է ավարտած բուհի գտնվելու վայրը, 52%-ը՝ բնակվելու տարածաշրջանը, 29%-ը Հայաստանի որևէ այլ տարածաշրջան, 57%-ը՝ այլ երկրներ (Նկար 25):

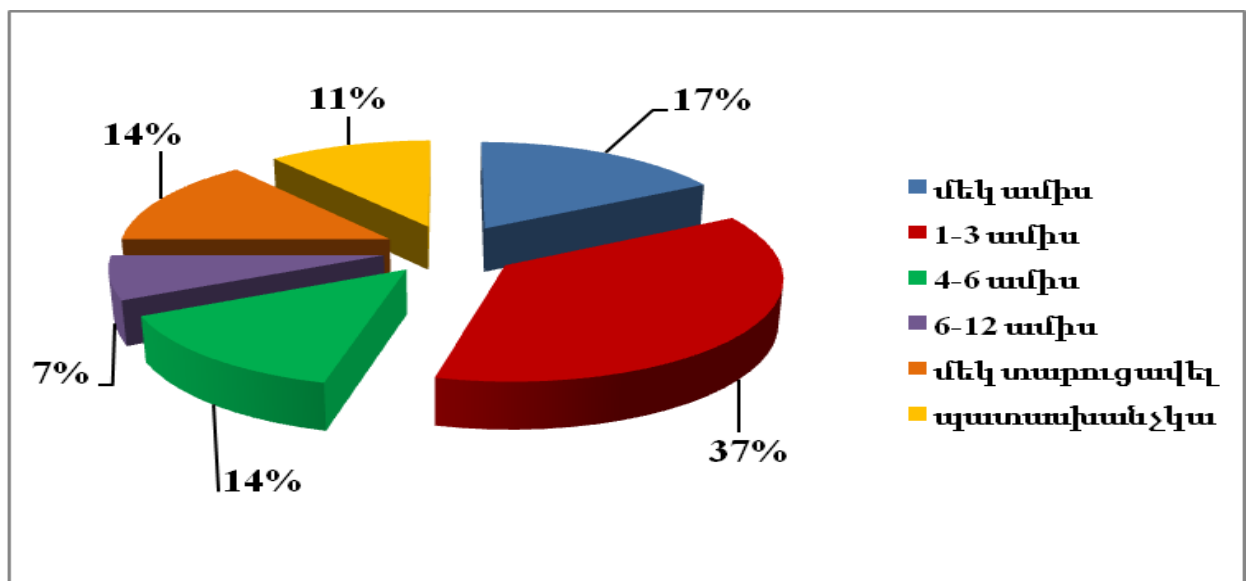
Շրջանավարտները հավատում են, որ բուհն ավարտելուց հետո աշխատանք գտնելու համար նրանց կպահանջվի մեկ ամիս (17%), մեկից մինչև երեք ամիս (37%), չորսից

մինչև վեց ամիս (14%): Շրջանավարտների 14%-ը ենթադրում է, որ բուհին ավարտելուց աշխատանք գտնելու համար կպահանջվի մեկ տարուց ավել ժամանակ:

Նկար 25. Շրջանավարտների նախընտրությունները աշխատանքի վայրի ընտրության առումով (տոկոսներով)

Նկար 26. Շրջանավարտների պատասխանների բաշխումը «Ձեր կարծիքով բուհին ավարտելուց հետո որքա՞ն ժամանակ կպահանջվի աշխատանք գտնելու համար » հարցին (տոկոսներով)

8. Ամփոփում

2014 թվականի ՃՇՀԱՀ-ի շրջանավարտների հետազոտման արդյունքում կատարվել են հետևյալ եզրակացությունները.

- Ընտրանին ներառում է 100 շրջանավարտների հարցաթերթիկներ, որոնցից 40-ը լրացվել են իգական և 60-ը՝ արական սեռի շրջանավարտների կողմից: Ընտրանին ներառում է տարբեր մասնագիտություն ունեցող շրջանավարտների, մասնավորապես՝ համակարգչային տեխնիկա և կառավարում, էկոնոմիկա, ճարտարապետություն և դիզայն, նախագծում, արդյունաբերական և քաղաքացիական շինարարություն, հիդրոշինարա-րություն և քաղաքային տնտեսություն: Ընտրանիի շրջանավարտների 68%-ը ունեն «Համակարգչային տեխնիկա և կառավարում» մասնագիտությունը: Հարցված շրջանավարտների մեծամասնությունը պատկանում է բակալավրի որակավորման աստիճանի կրթական ծրագրում ներգրավված ուսանողներին: Շրջանավարտների 80%-ը ունի միջնակարգ կրթության վկայականներ:
- Շրջանավարտների մեծամասնության համար (92%-ի) հայերենը մայրենի լեզու է և նրանցից համարյա բոլորի համար ռուսերենը և անգլերենը՝ համապատասխանաբար առաջին և երկրորդ օտար լեզուներ են: Շրջանավարտների մեծամասնությունը չի տիրապետում երրորդ օտար լեզվին:
- Հարցված շրջանավարտները հիմնականում հմտացած են վեբկայքերի հետ կապված որոնման աշխատանքներում և Microsoft Word ծրագրում:
- Պատասխանողների մեծամասնությունը բավարարված է ուսման ընթացքում բուհում կիրառված դասավանդման և ուսումնառության մեթոդներով:
- Ընտրանու շրջանավարտների 48%-ը ներկայումս ներգրավված է աշխատանքային գործունեության մեջ: Նրանցից 38%-ը և 29%-ը նշեցին համապատասխանաբար, որ նրանց աշխատանքը մոտ է կամ մասամբ մոտ է բուհի ուսումնական ծրագրին: Պատասխանողների 29%-ը նշեց, որ ներգրավված է աշխատանքային գործունեության մեջ, որը մոտ չէ բուհի ուսումնական ծրագրին:
- Շրջանավարտների 64%-ը ուզում է շարունակել իր ուսումը բուհը ավարտելուց հետո: Ուսումը շարունակելու ցանկություն հայտնած 64 շրջանավարտներից 55%-ը նշեցին, որ կցանկանային ուսումը շարունակել իրենց ավարտած բուհում, 31%-ը՝ այլ երկրի համալսարանում և 11%-ը՝ Հայաստանի որևէ այլ բուհում:
- Ընտրանու շրջանավարտներից ոչ մեկը չունի օտարերկրյա համալսարանում ուսումնառության փորձ: Թեև հետազոտման ընտրանին այդքան էլ մեծ չէր, այնուամենայնիվ այս ցուցանիշը թույլ է տալիս ենթադրել, որ համալսարանում ուսանողների շարժունության գործընթացը զարգացման կարիք ունի:
- Ընտրանիում ներառված շրջանավարտների 40%-ը և 22%-ը իրենց ապագա աշխատանքային գործունեության համար համապատասխանաբար նախընտրում են պետական և մասնավոր սեկտորներները՝ ցածր պաշտոններում

աշխատելու կարգավիճակով, և միայն 13%-ը նախընտրում են ինքնուրույն աշխատանքային գործունեությունը:

- Հարցված շրջանավարտների մեծամասնությունը (61%-ը) իրենց հետագա աշխատանքային գործունեության համար նախընտրում է ծառայությունների մատուցման ոլորտը: Պատասխանողների քսաներեք տոկոսը (23%) նշեց, որ հետագա աշխատանքի համար նախընտրում են արդյունաբերական ոլորտը: Միայն 2%-ը հետագա աշխատանքի համար, որպես նախընտրելի ոլորտ, նշեց գյուղատնտեսությունը:
- Շրջանավարտները հավատում են, որ բուհն ավարտելուց հետո աշխատանք գտնելու համար նրանց կպահանջվի մեկ ամիս (17%), մեկից մինչև երեք ամիս (37%), չորսից մինչև վեց ամիս (14%): Շրջանավարտների 14%-ը ենթադրում է, որ բուհն ավարտելուց հետո աշխատանք գտնելու համար կպահանջվի մեկ տարուց ավել ժամանակ:
- Շրջանավարտների վերլուծության ավելի վստահելի արդյունքներ ստանալու համար առաջարկվում է ընդլայնել հետազոտման ընտրանին՝ ապահովելով ՃՀՀԱՀ-ում գործող բոլոր մասնագիտությունների համապատասխան հարաբերակցություն: